

HÅLL SKÄRGÅRDEN REN rf

A photograph showing a boat's deck filled with various pieces of plastic waste, including bags, bottles, and containers. The boat is on a body of water, and the background shows a distant shoreline under a clear sky.

INNEHÅLL

Generalsekreterarens överblick år 2015	4
Håll Skärgården Ren rf i korthet	6
Medlemsantal	7
Förvaltning	7
Personal	7
Ekonomi	7
Miljövårdsarbete	9
Miljöprojekt	12
Miljökommunikation	14
Sälle-hamnprogrammet	17
Sälle-produkter	17
Arbetet med intressentgrupper	17
Sponsorerna	19

PIDA SAARISTO SEISTÄ OY
KALL SKARGÅRDEN REN OY

GENERALSEKRETERARENS ÖVERBLICK ÅR 2015

Många av oss kommer att minnas 2015 som det år då EU:s gränser prövades och inget uppsving ännu noterades i landets ekonomi. Upp-sägningarna fortsatte, oljepriset sjönk och affärerna införde prissänkningar.

Denna osäkerhet präglade även vår förening: i statsbudgeten för 2016 tilldelades vi nästan ett stort investeringsunderstöd för anskaffningen av ett fartyg, men i slutskedet ströks understödet. I samma veva försvann också nästan en femtedel av det verksamhetsbidrag som vi får av staten.

Allt detta fick oss att fundera över hur berättigad vår verksamhet är. Varför ska man ge oss pengar när det finns så många andra som också behöver dem? Det finns en enkel orsak:

Ingen annan gör det arbete som Håll Skärgården Ren rf gör!

Utan vår förening skulle avfallshanteringen i Skärgårdshavets vidsträckta arkipelag inte vara den som den är idag. Vårt samarbete med lokala avfallshanteringsbolag gör det möjligt

för oss att såväl sköta avfallshanteringen på utfärdsholmarna, som att hålla avfallskostnaderna inom rimliga gränser för dem som bor i skärgården sommartid eller permanent.

Utan HSR rf skulle inte heller föreningarna och stiftelsen för rekreationsområdena i Insjöfinland kunna betjäna kommuninvånarna lika bra som nu. Finländarna utnyttjar flitigt det vidsträckta och natursköna nätverket av utfärdshamnar som finns i Insjöfinland. Hur betydelsefull är inte denna service för vår folkhälsa?

Utan vår förening skulle dessutom många andra funktioner falla bort eller bli tvungna att bantas ner. Allas resurser räcker längre när det finns flera som delar på kostnaderna.

Håll Skärgården Ren rf har också undersökt båtlevets miljöpåverkan i över fyrtio år. Det fanns inte ens ännu någon miljöförvaltning när vi redan börjat städa bort skrot och skräp i skärgården.

Vi sporras av en önskan om att också våra barnbarn ska kunna njuta av vårt vatten! Vi vill bära vårt ansvar och

visa hänsyn och respekt när vi rör oss till sjöss. Det är vår ambition att myndigheterna inte ska behöva införa så många förbud och begränsningar, utan att vi handleder båtfolket vänligt men bestämt så att alla ska förstå vår vattenmiljö och dess toleransgräns.

HSR rf seglade tryggt genom stormarna 2015

Vårt medlemsantal hölls på samma nivå som förut och trots det ekonomiska eländet omkring oss drabbades vår ekonomi inte nämnvärt. Vi har många mål och mycket arbete, men också många idéer och en vilja att föra fram de frågor som vi anser viktiga.

Året 2016 kommer att vara fyllt av utmaningar. Trots detta tror vi på vad vi gör; vi samlar in pengar och förbereder oss på att förnya våra servicefartyg.

Så länge vi har stöd bland våra medlemmar och samarbetspartner kommer vi att fortsätta vårt arbete.

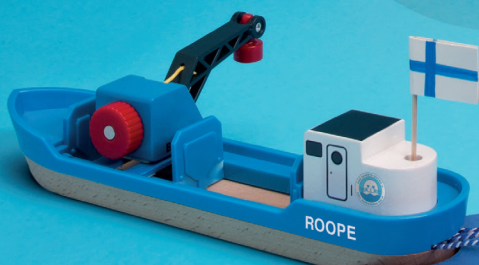
KALUSTO KUNTOON • FIXA FLOTTAN

2015

Pidä Saaristo Siistinä ry • Häll Skärgården Ren rf

RENS

HÅLL SKÄRGÅRDEN REN RF

i korthet

Håll Skärgården Ren rf (HSR rf), som grundades år 1969, är en riksomfattande miljöorganisation för båtfarare och andra som rör sig på sjön. Föreningen verkar i såväl skärgårds- och kustområdena som i Insjöfinland. Föreningens uppgift och syfte är att arbeta för att hålla Finlands havsområden, insjöar, stränder och skärgård rena, trivsamma och trygga samt att främja möjligheterna till båtliv och friluftsliv.

HSR rf är en pålitlig, medlemsdriven expertorganisation för båtlivets miljöfrågor. Föreningen deltar mångsidigt i arbetet för att skydda vattnen tillsammans med andra organisationer som utför motsvarande arbete. HSR rf deltar också i det internationella vattenskyddssamarbetet och är bland annat en av de grundande medlemmarna i nätverket Keep Baltic Tidy. Olika nationella och internationella miljöprojekt utgör en viktig del av HSR rf:s verksamhet. Genom dessa tar man fram

miljökunskap och nya lösningar, dels för båtfolk och dels för dem som bor vid stränderna och rör sig på våra vattendrag.

Håll Skärgården Ren rf:s avfallshanteringstjänster för båtfarare omfattar cirka 200 Sop-Sälle-stationer. Vid sopstationerna insamlas blandavfall och oftast även sorterat pappers-, glas- och småmetallsavfall. I anslutning till sopstationerna finns i allmänhet också en eller flera torrtoaletter som sköts av föreningen. Dessutom har föreningen 30 flytande anläggningar för sugtömning av båtarnas toalettavfall i de olika vattenområdena.

Målgruppen för HSR rf:s miljöfostran är alla som rör sig på sjön: båtfarare, paddlare, sommargäster, kustbor, friluftsmäniskor och hamninnehavare. Målet är att ge råd om hur man rör sig på sjön med hänsyn till och respekt för miljön. HSR rf:s samtliga verksamhetsområden följer ett gemensamt och jämlikt verksamhetskoncept.

MEDLEMSANTAL

I slutet av 2015 hade föreningen 12 430 medlemmar. I slutet av året innan hade föreningen 12 512 medlemmar, vilket innebär att antalet medlemmar minskade med 82 personer. Medlemsavgiften var 30 euro. Som tecken på sitt medlemskap får medlemmarna varje år ett Sällemärke som fästs på båten. Företag, sammanslutningar och båtsällskap kan bli stödmedlemmar för en årsavgift på 400 euro. År 2015 hade föreningen 57 stödmedlemmar.

FÖRVALTNING

Håll Skärgården Ren rf:s huvudkontor finns i Åbo på adressen Puolalagatan 1, 21000 Åbo. Kansliet för Insjöfinlands verksamhetsområde finns i Nyslott på adressen Schaumanintie 5. Insjöfinlands område omfattar administrativt sett Vuoksens vattenområde och Pajjanne. Verksamheten i Birkaland, Bottniska viken, Östra Finska viken och Skärgårdshavet administreras från Åbo.

Den högsta beslutanderätten i föreningen utövas av årsmötet. Föreningens stadgeenliga årsmöte hålls före utgången av maj varje år. År 2015 hölls årsmötet den 26 maj i Helsingfors. Föreningen har en styrelse som ansvarar för verksamheten i enlighet med föreningens stadgar och årsmötets beslut. Föreningens uppdaterade stadgar trädde i kraft i början av år 2015. De viktigaste ändringarna var att revisionen ska utföras av ett revisionssamfund och att styrelsemedlemmarna väljs för två år i taget från och med år 2015.

I föreningens styrelse har inga förändringar skett efter årsmötet år 2015. Som ordförande fortsatte **Bengt Westerholm**, som vice ordförande **Veli-Pekka Manninen** och **Bo Lindholm** och som övriga medlemmar **Olli Naukkarinen**, **Christjan Brander** och **Katja Rytkönen**.

Miljöministeriet utförde en inspektion av föreningens verksamhet 30.8-1.9.2015 på Saimen då man åkte med båt från S:t Michel till Rokansaari i Puumala. Under turen inspekterades utöver Rokansaari även fyra utfärdshamnar i olika kommuner. Även verksamhetsledaren för stiftelsen för Södra Karelen rekreativområden deltog.

PERSONAL

Aija Kaski har varit föreningens generalsekreterare sedan oktober 2011.

Åbo, Södra Finland (huvudkontoret)

Katriina Murto, organisationssekreterare

Hanna Haaksi, projektledare

Merelle Ahlman, kanslisekreterare

Nora Forsman, informatör

Veera Säilä, började som deltidsanställd 1.12, informatörens moderskapsvikarie

Jenny Gustafsson, visstidsanställd Snygg Beach-koordinator

Lydia Siikasmaa, deltidsanställd kommunikationsassistent, Snygg Beach-kampanjen

Okko Salo, M/S Roope, befäl/matros på servicefartyget

Kari Lahtinen, M/S Roope, befäl/matros på servicefartyget

Saana Väänänen, M/S Roope, matros på servicefartyget

Nyslott, Insjöfinlands verksamhetsområde

Eeva Taimisto, distriktschef

Veli-Matti Hartikainen, distriktssekreterare

Jukka Innanen, M/S Roope-Saimaa, befäl/matros på servicefartyget

Jaakko Kulmala, M/S Roope-Saimaa, befäl/matros på servicefartyget

Risto Ylönen, M/S Roope-Saimaa, matros på servicefartyget

Jouni Liukkonen, M/S Roopetar, befäl på servicefartyget

Jukka Vanhala, M/S Roopetar, matros på servicefartyget

Bottniska viken

Göran Ahlstrand, M/S Roope-Botnia, befäl på servicefartyget, distriktsansvarig

Mikael Thodén, M/S Roope-Botnia, matros på servicefartyget

Birkaland och Östra Finska viken

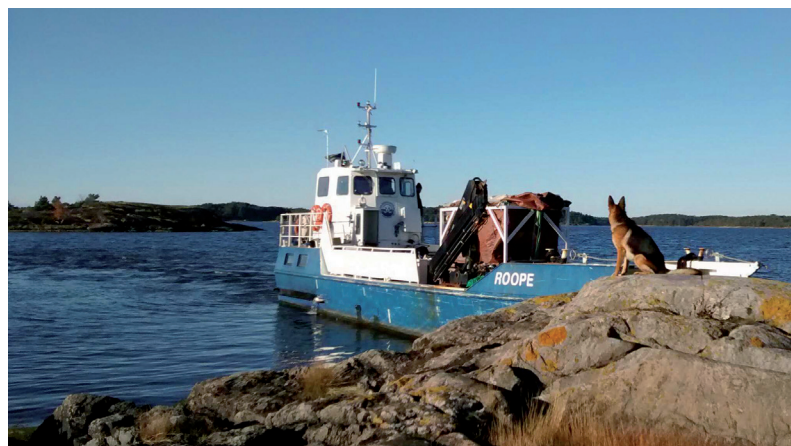
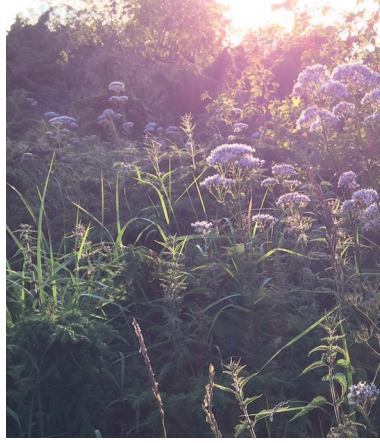
Distriktsansvarig i Birkaland är **Yrjö Silvennoinen**. Servicemän i Östra Finska viken är **Joonas** och **Jouni Kelkka**.

År 2015 hade föreningen nio året runt-anställda. Under sommaren hade föreningen utöver de ordinarie anställda 14 säsongsanställda på servicefartygen, inom avfallshandlingen och på kontoren. För besättningen på fartygen anordnades ett årligt möte vid säsongstarten 13.4 i Jyväskylä. En gemensam höstträff för hela personalen hölls på Evon Luonto i Tavastehus 29-30.10.2015.

EKONOMI

I föreningens ekonomi skedde inga stora förändringar under räkenskapsperioden 2015. Föreningens balansräkning uppgick till 1 415 947,02 euro i slutet av året. Statens allt kärvare ekonomi återspeglades dock i verksamhetsbidraget från miljöministeriet, som minskade med 10 000 euro från föregående år. Trots minskningen var bidraget på 482 000 euro föreningens största enskilda inkomstpost. Den näst största inkomstposten utgjordes av medlemsavgifterna som uppgick till 388 185 euro. Den tredje största inkomstkällan bestod av ekonomiskt stöd från samarbetsparterna till ett värde av sammanlagt 160 454,12 euro. Föreningens huvudsponsorer var Viking Line, Aspö, Beweship, Helvar, LokalTapiola och Wärtsilä.

Föreningen fick dessutom betydande enskilda donationer. Viking Line donerade 27.1.2015 25 000 euro som hade samlats in genom försäljningen av plastkassar i tax free-butikerna. I Tammerfors anordnade fyra roddföreningar ett gemensamt roddjippo som samlade in 2 000 euro som donerades till HSR rf. Arkea donerade försäljningsintäkterna från avskrivna maskiner till kampanjen Fixa flottan. Representanter för HSR rf tog emot donationen på 1 001 euro 8.6.2015.

Den mest akuta utmaningen för föreningens ekonomi just nu är att de fartyg som i tiden skaffades för servicearbetet antingen var kraftigt subventionerade eller erhöles i sin helhet som donation. De börjar nu närma sig slutet av sin livscykel och det finns ett stort behov av nya, mer ändamålsenliga servicefartyg. Det är dock omöjligt för föreningen att få fram tillräcklig finansiering för detta ändamål. Föreningen lever i praktiken från hand i mun och de pengar som behövs för verksamheten kräver varje år en separat ansökan. Förberedelser för fartygsanskaffningar är dock nödvändiga och föreningen har redan under några års tid lyckats spara cirka 10 % av sin omsättning med tanke på ett nytt fartyg. För att sätta fart på insamlingen av den egna finansieringsandelen för fartygsanskaffningen lanserades insamlingen Fixa flottan på båtmässan i Helsingfors i februari. 31.12.2015 var insamlingens saldo 60 156,08 euro och efter avdrag för omkostnader var den rena intäkten i slutet av året 39 706,55 euro.

Den största utgiftsposten var avfallshanteringen som inklusive fartygs-, besättnings- och driftskostnaderna utgjorde cirka 36 % av de totala kostnaderna. De övriga personalkostnaderna utgjorde 28 % av alla kostnader. Den näst största kostnadsposten var förvaltningen med 8 %.

Räkenskapsperiodens överskott var 201 010,78 euro. Styrelsen kommer att föreslå för årsmötet att 200 000 euro av räkenskapsperiodens överskott överförs till fonden för eget kapital, som årligen utökats för att finansiera anskaffningen av ett nytt servicefartyg.

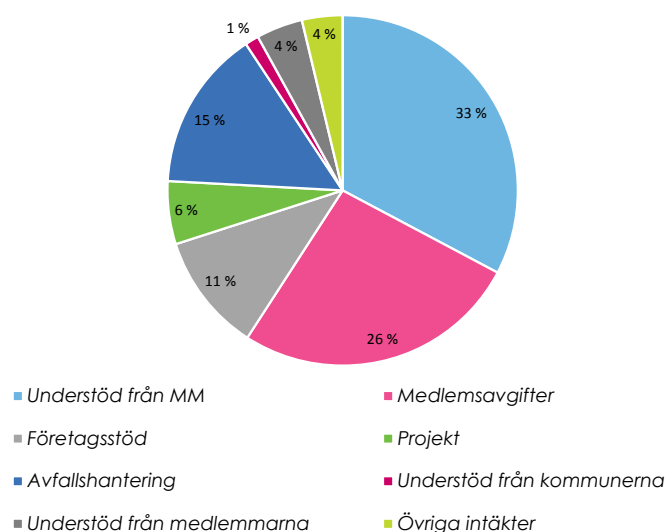

Bild 1: Föreningens inkomster år 2015.

MILJÖVÅRDSARBETE

HSR rf:s verksamhetsområden är Skärgårdshavet, Bottniska viken, Östra Finska viken, Päijänne, Saimen och Birkaland.

Skärgårdshavets verksamhetsområde

Skärgårdshavets servicefartyg heter M/S Roope och har sin hemmahamn på Hirvensalo i Åbo. HSR rf sköter underhållet av 33 objekt i Skärgårdshavet. Av dessa är en del gemensamma med Åbonejdens Avfallsservice Ab och några med Rouskis Oy. Åbonejdens Avfallsservice Ab och Rouskis Oy gick samman i september 2015, då Sydvästra Finlands Avfallsservice Ab inledde sin verksamhet.

Underhållsarbete

Säsongen 2015 var relativt normal i fråga om miljövarsarbete. Avfallsmängderna ökade i fråga om alla avfallsfraktioner. Servicefartyget Roope fungerade rätt bra hela säsongen. Med undantag av några dagars avbrott i arbetet till följd av motkrångel kunde säsongen avverkas enligt planerna. Till följd av de stora avfallsmängderna måste lasten fortsättningsvis tömmas flera gånger i veckan, och följaktligen var antalet körtimmar och sjömil större än under tidigare säsonger. Det stora antalet körtimmar under 2015 ledde till att man började utreda alternativa hemmahamnar som skulle ligga mer centralt. Underhållssäsongen avslutades för Skärgårdshavets del i början av december.

Övrig verksamhet

Åbonejdens Avfallsservice Ab anordnade tillsammans med HSR rf och Kuusakoski Oy en separatinsamling i Pargas och Kimitoöns skärgård vecka 27. Under insamlingen fick hushållen avgiftsfritt lämna in farligt avfall, elapparater och metallskrot. Bygg- och städavfall mottogs färdigt packat i Åbonejdens Avfallsservice Ab:s storsäckar. Säckarna kunde köpas för 89 euro före insamlingen. I insamlingen deltog från HSR rf Nora Forsman 29.6-2.7 och Katriina Murto samt praktikanten Roni Laaksonen 2-3.7.

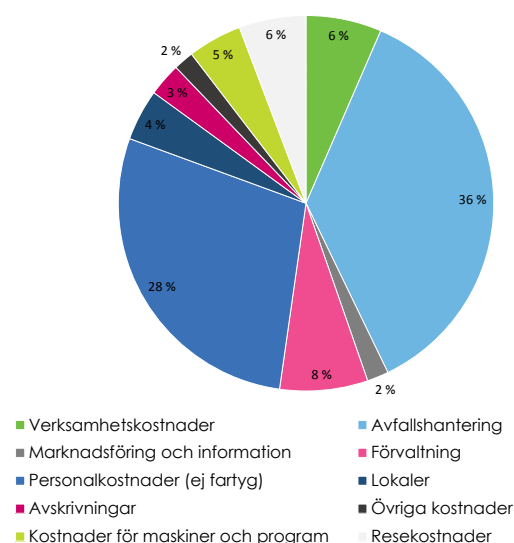

Bild 2: Föreningens utgifter år 2015.

Trunsö

HSR rf har haft verksamhet på Trunsö sedan 1998. På ön har föreningen bland annat en medlemsbastu, en täckt grillplats, en torrtoalett, en sopstation och två stugor som hyrs ut. I infostugan vid stranden, i anslutning till diskplatsen, såldes under säsongen 2015 Sälle-produkter i liten skala. Där fanns också ett litet bibliotek och information om föreningen. På ön fanns en övårdinna som betjänade båtfarare och stuggäster och såg till omgivningarna under perioden 15.6-6.8.

Avfallsmängder i Skärgårdshavets verksamhetsområde 2015: Hushållsavfall 1 333,7 m³, småmetall 45,82 m³, glas 28,18 m³, papper 21,94 m³. Sammanlagt 1 429,64 m³. Under 2014 var den sammanlagda mängden 1 229,9 m³. Avfallsmängden ökade alltså med 16,2 % från föregående år.

Insjöfinlands verksamhetsområde: Saimen (Vuoksens insjösystem) och Päijänne

I Insjöfinland har HSR rf ett nära samarbete med bland annat kommunerna, föreningarna för Saimens och Päijännes rekreatiomsområden och med stiftelsen för Södra Karelen rekreatiomsområden. Inom Insjöfinlands verksamhetsområde sköter HSR rf huvudsakligen utfärdshamnar som ägs av kommunerna eller av rekreatiomsområdesföreningar eller rekreatiomsområdesstiftelsen. Distriktskontoret flyttade i början av 2015, men ligger fortfarande i Nyslott.

Underhållsarbete

HSR rf skötte underhållet av 140 utfärdshamnar år 2015. Till arbetet hör ansvar för sopstationer, torrtoaletter, bastur samt allmän övervakning och i en del av hamnarna även vedförsörjning. HSR rf:s egen septikanläggning har tills vidare överlåtits till Taipalsaari kommun och Sahalahti turistcentrum som också ansvarar för anläggningarnas underhåll och tömning. En del av underhållet sköttes av HSR rf:s egen personal, men föreningen hade dessutom ingått serviceavtal med nio personer eller samarbetsföreningar som skötte underhållet av utfärdshamnarna mellan Nyslott och Kuopio 2015.

Insjöfinlands servicefartyg heter M/S Roope-Saimaa och M/S Roopetar. Roope-Saimaas hemmahamn är i Nyslott och Roopetars i Korpilahti. Underhållssäsongen inleddes i båda områdena i början av maj. I båda områdena fanns många bryggor som gått sönder till följd av isen. Till servicefartyget på Päijänne rekryterades en ny matros under året, i övrigt fortsatte besättningarna sitt arbete som under tidigare år. Båda fartygen deltog under året också i övervaknings- och säkerhetsuppdrag, M/S Roope-Saimaa under roddevenemanget Sulkavan Suursoudut och M/S Roopetar under seglingstävlingen Päijänne Purjehdus. M/S Roopetar dockades på hösten i Säynätsatama för att under vintern bli målbad och få underhåll utfört på motor och elsystem.

De avfallsmängder som insamlades i verksamhetsområdet minskade från året innan. Den främsta orsaken till detta

var den dåliga båtsommaren. Eftersom det är särskilt båtfararnas avfall som samlas in i Insjöfinland inverkar den lugna båtsäsongen och dess tidiga slut direkt på avfallsmängderna. Dessutom flyttades registreringen av avfall på prov till en molntjänst. Denna praxis ansågs dock inte fungera bra och vissa besök hade inte registrerats. År 2016 kommer man att återgå till det registreringssystem som användes 2014.

Övrig verksamhet

Verksamheten har varit livlig i Insjöfinlands område. I januari arrangerade HSR rf i samarbete med Närings-, trafik- och miljöcentralen och Södra Savolax landskapsförbund ett naturturismseminarium. Temat för seminariet var en eventuell fortsättning på den kartläggning av utfärdshamnar som HSR rf genomfört. Främst diskuterades de egentliga underhållsarbetena och finansieringen av dem. På Päijänne arrangerades dessutom tillsammans med Jyväskylä stad en separat insamlingsvecka för sommargäster på öarna. Under insamlingsveckan samlades totalt 9,15 ton metall och EE-skrot, 0,34 ton batterier, 6,92 ton blandavfall och 0,24 ton tryckimpregnerat virke.

Avfallsmängder i Insjöfinlands verksamhetsområde 2015: Hushållsavfall 226,9 m³, småmetall 12 m³ och glas 1,9 m³. Sammanlagt 240,8 m³. Under 2014 var den sammanlagda mängden 328,7 m³. Avfallsmängden minskade alltså med 26,7 % från föregående år.

Bottniska vikens verksamhetsområde

I Bottniska viken sköter HSR rf 30 sopstationer. Servicefartyget M/S Roope-Botnias verksamhetsområde sträcker sig från Karleby till söder om Vasa skärgård.

Underhållsarbete

M/S Roope-Botnias hemmahamn finns i Larsmo. Fartyget genomgick en konditionsgranskning på våren innan hon sjösattes 8.5. Avfallshanteringen i Vasa skärgård sköts förutom med hjälp av M/S Roope-Botnia även med fartyget Matador. Underhållssäsongen i Bottniska viken avslutades i oktober och M/S Roope-Botnia togs upp 21.10. I Bottniska viken finns två stora avfallshanteringsbolag: Ekorosk och Stormossen. Med bägge har HSR ett tätt samarbete för att hålla skärgården ren från både båtfolkets och sommargästernas avfall. Besättningen skötte tömningen av sopstationerna, sugtömningsanläggningarna och torrtoaletterna och förde också ut ved till vissa stationer. Dessutom utförde besättningen reparations- och byggarbeten på stationerna.

Övrig verksamhet

I månadsskiftet juli-augusti ordnade verksamhetsområdet i samarbete med Stormossen sin årliga separata skrotinsamling i Vasa skärgård. Under insamlingen bortforslades 60 ton avfall från Vasa skärgård. Av detta var 19 ton metall, 2,5 m³ målarfärg och lösningsmedel, ca 1 m³ bensin och olja samt dessutom blandat skräp och elektronikskrot.

Avfallsmängder i Bottniska vikens verksamhetsområde 2015: Hushållsavfall 155 m³, småmetall m³ och glas 1,75 m³. Sammanlagt 161,75 m³. Under 2014 var den sammanlagda mängden 191,65 m³. Avfallsmängden minskade alltså med 15,60 % från föregående år.

Birkalands verksamhetsområde

I verksamhetsområdet arbetar en distriktsansvarig på deltid med egen båt. Föreningen har en mångfald av småskalig service- och underhållsverksamhet för båtfararna i området samt torrtoaletter och sugtömningsanläggningar.

Underhållsarbete

I Birkaland följs principen om ett skräpfritt friluftsliv, vilket innebär att båtfolket på egen hand ska ta med sina sopor till båtsällskapens och kommunernas sopstationer med fast vägförbindelse. Därför har föreningen inga sopstationer i området. Föreningen upprätthåller åtta torrtoaletter och två sugtömningsanläggningar i området. Den fasta sugtömningsanläggning som föreningen äger är placerad i Pohjaslahti hamn och en flytande sugtömningsanläggning ligger vid Jäminkipohja, Telakkaranta.

Övrig verksamhet

I Birkaland är HSR rf aktivt med i de lokala båtsällskapens verksamhet och deltar bl.a. i skrotinsamlingar, årliga kommodormöten och andra evenemang. Årets metallinsamling genomfördes i området mellan Ruovesi och Murole kanal. Samtidigt rensades sjöbotten vid Ruovesi båtvarv från metallskräp. Projektets huvudfinansier var Ruovesi kommun. Föreningen medverkade än en gång på ett sommarläger för juniorer på Näsijärvi.

Östra Finska vikens verksamhetsområde

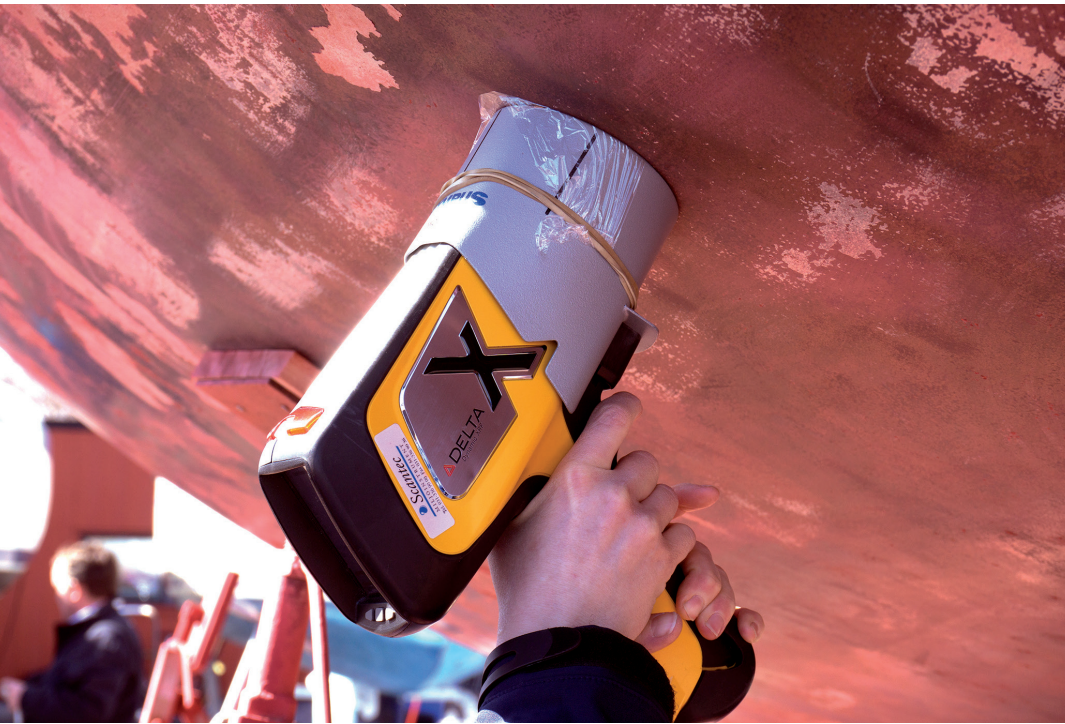
HSR rf:s verksamhet i Östra Finska viken ändrade karaktär våren 2015, när Kymmenedalens rekreativområdesförening rf (Kyvi) slutade med avfallsservice i sina utfärdshamnar. I området finns fortsättningsvis fyra av föreningens sugtömningsanläggningar.

Underhållsarbete

Från Majasaari, Ulko- och Sisä-Nuokko samt Lehmäsaari avlägsnades sopkärlen och föreningens skyltar under april och maj. Toalettbyggnaderna lämnades på Kyvi:s begäran tills vidare kvar på Ulko- och Sisä-Nuokko och på Majasaari. Också diskplatserna lämnades kvar. Torrtoaletterna på Lehmäsaari fraktades bort. Föreningen underhåller fortsättningsvis sina flytande sugtömningsanläggningar framför Lehmäsaari och i bukten mellan de två Nuokkoöarna samt den fasta sugtömningsanläggningen på Santio, där föreningen även sköter toaletten.

Under sommaren har föreningen en deltidsanställd i verksamhetsområdet som sköter underhållet av sugtömningsanläggningarna med hjälp av föreningens Buster XXL-båt. I Östra Finska viken samlades inget avfall in år 2015 till följd av Kyvi:s beslut.

MILJÖPROJEKT

Förutom sin basverksamhet driver HSR rf olika specialprojekt, som utgör en viktig del av föreningens arbete. Genom dessa projekt har föreningen kunnat utveckla, undersöka och lansera nya metoder och tillvägagångssätt för att minska båtlivets miljöpåverkan.

Skräpmonitorering av stränder

Efter att projektet MARLIN avslutades i slutet av 2013 har HSR rf fortsatt undersöka nedskräpningen av stränderna med hjälp av samma metoder. Monitoreringsstädningar görs tre gånger om året på tio stränder (Kalajoki, Karleby, Utö, Björkö, Mustfinn, Hovirinta, Runsala, Rönnskär samt Lehmäsaaris två stränder) samt en gång om året på Jus-sarö. Under 2016 kvarstår antalet stränder oförändrat, men strändernas placering kan komma att omprövas för förbättrad geografisk spridning. Syftet med monitoreringsstädningarna är att klargöra mekanismerna bakom nedskräpningen av havet. Uppföljningen genomförs i samarbete med Finlands miljöcentral. Monitoreringsverksamheten finansieras av miljöministeriet och HSR rf.

BLASTIC: Plastics in the Baltic Sea

BLASTIC-projektet fick i augusti 2015 beslut om finansiering ur programmet Central Baltic 2014-2020. Inom ramen för projektet kommer man att fästa särskild uppmärksamhet vid plastens andel i nedskräpningen av Östersjön samt de urbana miljöernas inverkan på utsläppet av smått skräp i havet. Projektets Lead Partner är Håll Sverige Rent. Övriga partners är: Stockholm Environment Institute (SEI), Sverige; Tallinn Centre, Estland; IVL Svenska Miljöinstitutet, Sverige; Foundation for Environmental Education Latvia (FEE), Lettland; Finlands miljöcentral, Finland; Åbo stad, Finland samt Tallinn stad, Estland.

CHANGE

Föreningens medverkan i Changing antifouling practices for leisure boats in the Baltic Sea, eller projektet CHANGE, inleddes i januari 2015. Projektet CHANGE är en del av forskningsprogrammet BONUS och instanser från Danmark, Sverige, Tyskland och Finland deltar i projektet. Projektet pågår till slutet av 2017. Projektets målsättning är att minska fritidsbåtarnas utsläpp av farliga ämnen i Östersjön. För detta projekt används inte alls föreningens egen finansiering, utan det finansieras till hundra procent med projektmedel.

Båttvättplatsprojektet

Håll Skärgården Ren rf deltog i byggandet av en tvättplats för båtbottnar i Åbo. Tvättplatsen byggdes i anslutning till Ramstedts båtvarv på Hirvensalo i Åbo och togs i bruk redan år 2014. De sista proverna från tvättplatsen togs under 2015. I början av 2016 publiceras slutrapporten över projektet.

Innosea

Förberedelser inför projektet Innosea gjordes och finansiering söktes från programmet Central Baltic 2014-2020. Projektet fokuserar på septiktankrelaterade problem som överskrider statsgränserna. I projektet deltar, förutom HSR rf, Brahea-centret vid Åbo universitet, Campus Roslagen från Sverige och svenska Transportstyrelsen. HSR rf är projektets Lead Partner.

Snygg Beach

Våren 2015 genomfördes strandstädningsskampanjen Snygg Beach redan för andra gången. Som kampanjområde valdes ursprungligen hela Finlands havskust inklusive Åland och senare, på basis av responsen från år 2014,

inkluderades även insjö- och åstränder. Som kampanjtid valdes en vecka i maj, 18–24.5.2015. Målgruppen för Snygg Beach är utöver alla frivilliga enskilda medborgare även olika föreningar, klubbar, hobbygrupper, företag, boendeföreningar, båtsällskap, skolelever och studerande, familjer, kompisgrupper och andra organisationer.

Målet för kampanjen är att med talkokrafter städa Finlands havskust samt insjö- och åstränder och samtidigt samla in information om det skräp som hittats. Projektet lyfter fram nedskräpningsproblemet i Östersjön och i vattendragen i allmänhet genom en konkret aktion, dvs. städningen av stränderna. Det kommunikativa målet är att lyfta fram nedskräpningen som ett allmänt samtalsämne. Resultaten från havsstränderna kan jämföras med resultaten från MARLIN-projektet och en jämförelse av resultaten från de olika strandtyperna tillför skräpporporteringen ny och intressant information. Med tanke på insamlandet av "skräpdata" har föreningen skapat ett eget klassificerings- och räkningssystem för Snygg Beach, som är enklare än UNEP:s metod.

Kommunikationen har en synnerligen viktig roll i genomförandet av kampanjen. Kampanjen har sina egna webbsidor: på finska www.siistibiitsi.fi och på svenska www.snyggbeach.fi. Sociala medier är en mycket viktig kanal för att informera om kampanjen och engagera frivilliga. Kampanjen Snygg Beach har egna konton på Facebook, Twitter och Instagram.

Ekonomi

I början av 2015 söktes extern finansiering från olika håll. Snygg Beach finansierades av Suomen Aateliset ry, Raija och Ossi Tuulianens fond, Skyddsfonden för Skärgårds-

havet, Åbo Energi och Wärtsilä. Kampanjen fick också ekonomiskt stöd i form av olika tjänster, såsom upprätt-hållande och uppdatering av webbsidorna. Kampanjens utgifter var 32 000 euro. Den externa finansieringens andel var 18 000 euro, varför cirka 14 000 euro gick från föreningens egna medel.

Talkon

Till kampanjen anmäldes 127 talkoobjekt. Antalet anmälda talkoarrangörer var 102. Många arrangörer städade fler än en strand, vilket ökade antalet objekt. I en del talkon deltog även andra aktörer än arrangörerna i städningen, och många gemensamma talkon ordnades också. Uppskattningsvis cirka 140 talkoaktörer deltog. Antalet städade stränder var fler än 2014.

2015 anmäldes antalet deltagare för 50 talkostränder. Dessa stränder städades av sammanlagt 1 116 personer. Bland arrangörerna fanns såväl företag, städer, föreningar och segelsällskap som scouter och skolor. I det städtalko som samlade det största antalet deltagare deltog nästan 300 personer.

Flest objekt anmäldes utefter havsstränderna och i synnerhet i Egentliga Finland och Nyland. Den nordligaste havsstranden som städades låg i Uleåborg, den västligaste på Kumlinge på Åland, den sydligaste i Hangö och den östligaste i Kotka. Det östligaste insjövattnet låg i Joensuu, det nordligaste i Juga, det västligaste i Åbo och det sydligaste i Sjundeå.

Evenemang

I kampanjen ingick två evenemang. HSR rf anordnade 23.5.2015 i samarbete med Ruisrock och LokalTapiola

i Egentliga Finland ett talko på stranden vid Runsala Folkpark i Åbo. Evenemanget Siisti Biitsi goes Ruissi presented by Ruisrock & LähiTapiola utsågs till kampanjens huvudevenemang. Det skräp som samlades in under dagen forslades bort av Åbonejdens Avfallsservice Ab som en del av samarbetet. Efter dagens huvudevenemang anordnades ett annat evenemang vid namn After Talkoo på restaurangbåten Katarina i Åbo.

Bland alla kampanjdeltagare ordnades också den lekfulla tävlingen Snyggt gjort! och vinnarna premierades med produktpriser som sponsorerna donerat. Tävlingen sponsrades av Aamumaa, Globe Hope, Viking Line och Ruohonjuuri.

Skräpprapportering

Den första kampanjvåren var insjö- och åstränderna inte inkluderade i skräpputredningen. Våren 2015 ville man inkludera även dessa för att kampanjen skulle omfatta alla vattenområden i Finland och även alla HSR rf:s verksamhetsområden. Genom att inkludera även insjövattnens skräppresultat kunde man jämföra olika typer av vattendrag. Deltagarna ombads rapportera in antalet skräp, per material: plast, papper och papp, metall, glas och keramik, tyg, trämaterial, organiskt avfall, gummi, cigarettfimpar, farligt avfall (tidigare problemavfall) och övrigt. Man har märkt att ifyllandet av blanketten också har en miljöförstärkande roll och att processen med att fylla i blanketten

tillsammans skapar ett naturligt tillfälle för att diskutera aktuella nedskräpningsfrågor tillsammans med talkodeltagarna.

År 2015 inrapporterades skräp av 51 talkogrupper från 58 städobjekt. 43 av objekten var havsstränder, 11 insjöstränder och fyra åstränder.

Största delen av det inrapporterade skräpet var plast. När cigarettfimpar inkluderas i plastkategorin utgör dessa tillsammans cirka 68 % av allt insamlat skräp. Näst mest förekom glas och keramik, papper och papp och på fjärde plats kom metallskräpet. För de övriga kategorierna rörde sig antalet mellan 0,4–1,5 procentenheter, och de utgjorde tillsammans 5,2 % av skräpet.

MILJÖKOMMUNIKATION

Håll Skärgården Ren rf:s miljökommunikation stöder realiserandet av föreningens strategi. Målet är att förmedla aktuell och pålitlig information om båtlivets miljöfrågor och föreningens verksamhet till båtfarare och övriga intressentgrupper. Målet är att genom informationsförmedling påverka båtfararnas attityder och handlingsmodeller så att man i båtlivet överlag skulle belasta miljön så lite som möjligt.

HSR rf är en expertorganisation som bland annat har i uppgift att förmedla information som erhållits genom

miljöprojekten till den breda allmänheten. Kommunikationen syftar också till att öka medlemsantalet, delvis med hjälp av nya målgrupper, samt att befästa de nuvarande medlemmarnas engagemang. Kommunikationen stöder också företagssamarbetet.

Den interna kommunikationen syftar till att ge personalen jämlik information om vad som är aktuellt inom föreningen och om verksamhetssätten. Den interna kommunikationen sköts genom elektroniska månadsrapporter till personalen och styrelsen. Personalen informeras om de strategiska målen och riktlinjerna vid årlig möten, som samlar de anställda inom alla områden.

År 2015 låg informationsverksamhetens huvudsakliga fokus på kampanjen Fixa flottan, med hjälp av vilken man samlade in medel för att förnya föreningens serviceflotta, i första hand en ersättare för Skärgårdshavets servicefartyg M/S Roope. Också kampanjen Snygg Beach, som arrangerades på våren, hade en viktig roll i kommunikationen.

Kommunikationskanaler

Föreningens infomaterial produceras på finska och svenska, och ibland också på andra språk. Kommunikationen planeras och genomförs riktat och via många kanaler.

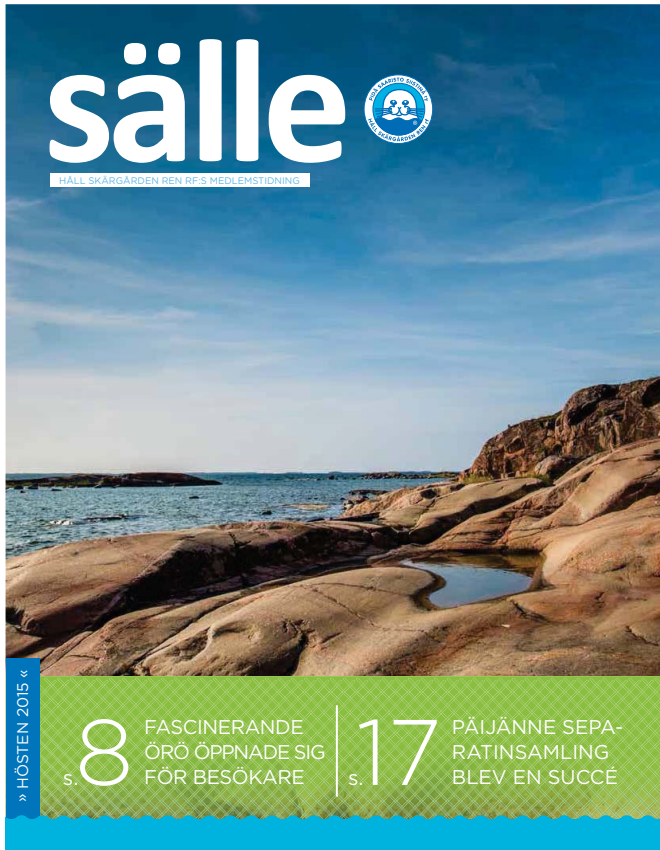
Kanaler för den externa informationen år 2015 var medlemstidningen Sälle (Roope) som utkommer två gånger om året, det elektroniska nyhetsbrevet, webbsidorna och de sociala medietjänsterna Facebook och Instagram.

Pressmeddelanden sändes ut till medierna om aktuella frågor. HSR rf publicerade annonser i samarbetspartnern Otavamedias tidningar Vene och Kippari samt i några sommarpublikationer med skärgårdstema. Artiklar sändes också till båtklubbars publikationer. Föreningen tar även fram och publicerar material för miljöfostran. År 2015 utkom en uppdaterad version av Skötsamt till sjöss, en miljöguide för båtfarare.

Tidningen Sälle

Tidningen Sälle (Roope på finska) är föreningens medlemsförmån som vårar och höstar postas till alla medlemmar och sponsorer. Tidningen har en upplaga på cirka 16 000 exemplar. Sälle-märket och fakturan på medlemsavgiften skickades ut tillsammans med vårnumret. Innehållet produceras med föreningens egna krafter utan extern hjälp och för layouten år 2015 stod reklambyrån Hungry. I tidningen finns inga sålda annonsplatser, utan utrymmet är reserverat för föreningens sponsorer.

Veneilyn ympäristövoikutuks voi pienentää venettä siivottaesssi käyttämällä keuhon valmiiden puhdistusaineiden sijaan ruokakoppistasi löytyviä aineita.

Haavastokan
 Haavastokan on ruokasoodaa sisältävä puhdistusaine, joka on turvallinen ja ympäristöystävällinen. Se sisältää luonnonvalmisteita, jotka eivät aiheuta allergiaa.

ruokasoodaa, etikkaa ja sitruunaa.

Veneen puuosat voit **kiillottaa** oliviuöljyä seoksella: 3 osaa **oliiviuöljyä** ja 1 osa **viinietikkaa**. Kiillota tällä pömpinät, samalla aineella saat "vesirinkulan" pois.

Kiellon tukkeutumisen voit välttää huutelemalla viemäristä alas **viikottain** 1/2 dl ruokasoodaa.

Ruostehäiriä poistat sitruunalla. Puoitta **sitruunaa** ja lausua tällä sitruunalla. Jos laura on pömpinnyt aineen sitruunan vaikutus 1/2 - 2 tuntia tahralla. Sitten poista sitruuna kostella **vetellä** ja **kuivaa pinta**.

Ekologinen **puhdistusaine** syntyy vedestä ja etikasta. Laita suhkepulloon 9 osaa **vettä** ja 1 osa **etikkaa**. Käritä ja sulata pestäville pinnalle. pyyhi kostealla rätillä pinta puhtaaksi.

Keittiönastot puhdistat ruokasoodalla: märkään rättiin laiteaan **soodaa** ja **pyyhi pinnat**, huutele rättilä ja **pyyhi pinnat uudelleen puhtaina rätillä**.

Lattian pesuun **sopiva** sekoitusuhde on 1 dl viinietikkaa ja 3 l vettä.

Tidningen trycks hos Jaakkoo-Taara Oy. Företaget stöder föreningen genom att trycka vårnumret gratis.

Sociala medier

I fråga om sociala medier har föreningen Facebook och Instagram. I början av år 2015 hade föreningen 2 464 gillare på Facebook och i slutet av året hade antalet ökat till cirka 4 000 gillare. På Facebook informerade HSR rf aktivt om aktuella frågor och delade även lättare innehåll, såsom bilder från evenemang och på föreningens arbete, intressanta länkar och videor.

Besättningen på servicefartygen M/S Roope-Saimaa och M/S Roope fortsatte uppdatera de Facebooksidor som de startade år 2014. Dessa sidor fokuserade på miljövårdsarbetet och underhållet av utfärdshamnar till havs och på insjöarna.

Föreningens Instagramkonto startades i februari. Föreningen fick under året 430 följare.

Evenemang

HSR rf:s verksamhet och projekt presenterades på många seminarier, evenemang och mässor. Årets viktigaste evenemang var mässan Vene 15 Båt som arrangerades i Helsingfors 6-15.2. Andra viktiga evenemang var Kallavesj-mässan i Kuopio 10-12.4, Helsingfors Flytande båtutställning 20-23.8 och Venexpo-mässan i Åbo 5-8.11. Föreningen deltog även i mindre evenemang såsom evenemanget på Skärgårdshavets skvär 31.5, Meyer-varvets personalevenemang 5.6, vattendagarna i Dalsbruk 13.6 och fiskemässan på Runsala 15.8. Föreningen och projektet BLASTIC presenterades på EU Strategy for the Baltic Sea Regions (EUSBSR) forum i Jurmala, Lettland, 15-16.6.

HSR rf:s årliga hamnseminarium hölls 18-21.3 i Haparanda. I seminariet deltog 30 personer som arbetar inom hamn-, båt- eller miljöbranschen.

Synlighet i medier

Under år 2015 hade föreningen cirka 190 medieträffar i dagstidningar och tidskrifter. Antalet internetträffar där antingen Håll Skärgården Ren rf eller Pidä Saaristo Siistinä ry nämndes uppgick till cirka 240. Radioträffarna var fem och tv-träffarna två. Dessutom medverkade Insjöfinlands distriktschef Eeva Taimisto i radioprogrammet Toriparlamentti i Etelä-Savon radio ungefär varannan vecka.

Priser och utmärkelser

Håll Skärgården Ren rf tilldelades Segelfartygsstiftelsen i Finlands pris Medvind 2014. Utmärkelsen Medvind beviljas av Segelfartygsstiftelsen i Finland till en individ eller ett samfund som på ett betydande sätt har understött det maritima ungdomsarbetet. HSR rf fick priset för skapandet av kriterierna för miljötävlingen som anordnades i samband med seglingsevenemanget The Gangut Regatta. Priset mottogs av Aija Kaski, generalsekreterare för HSR rf, och Heini Kaasalainen, som ledde den arbets-

grupp som utvecklade kriterierna på mässan Vene 15 Båt i Helsingfors.

Kampanjen Snygg Beach belönades i samband med invigningen av båtmässan i Nådendal med priset Årets Båtgärning i Åbo Skärgård. I motiveringen konstaterades bl.a. att kampanjen Snygg Beach har aktiverat ett stort antal företag, föreningar, städer, skolor och privatpersoner att anordna städtalkon på allmänna stränder. Skräpfria stränder och vatten gör båtlivet både trevligare och säkrare. Förutom att snygga upp stränder har kampanjen lyft fram nedskräpningen av haven och insjöarna i det allmänna medvetandet. Målet är också att förebygga framtida nedskräpning.

SÄLLE-HAMNPROGRAMMET

År 2015 pågick Sälle-hamnprogrammet för sjätte året. Sälle-hamnprogrammet är ett miljöprogram som HSR rf tog fram för de finländska båthamnarna år 2010. Programmet bygger på föreningens decennier långa erfarenhet av samarbete med båthamnarna.

Sälle-hamnprogrammet har som mål att utveckla båthamnarna oavsett deras storlek och att främja rutiner och tankemodeller som beaktar miljön såväl bland hamninnehavare som bland båtfararna själva. Hamnbesök gjordes i de nya Sälle-hamnarna och även i de gamla om så önskades. År 2015 omfattade programmet sammanlagt 39 hamnar, varav 24 fanns längs kusten och 15 i insjöarna.

SÄLLE-PRODUKTER

För försäljningen av Sälle-produkterna svarade fortsättningsvis Pinetta-tuote Oy/Design Hill. Produkterna såldes i Design Hills butik i Halikko, i HSR rf:s webbutik, på mässor och evenemang samt genom återförsäljare. Som ny produkt år 2015 lanserades Sälle-disktrasan. Dörrmatan med Sälle-motiv började dessutom säljas i den nya färgen beige och Sälle-badlakanet i färgen petroleum.

År 2015 sålde HSR rf också julkort. Tryckta och elektroniska julkort såldes till ett sammanlagt värde av 16 051,50 euro. Intäkterna från kortförsäljningen styrdes till föreningens allmänna verksamhet.

ARBETET MED INTRESSENTGRUPPER

Håll Skärgården Ren rf är med i många nätverk med syftet att förbättra vattenmiljöns tillstånd eller till exempel utveckla hamnverksamheten.

Keep Baltic Tidy

Håll Skärgården Ren rf är med i ett nätverk tillsammans med Stiftelsen Håll Sverige Rent, Hoia Eesti Merd från Estland, FEE Latvia från Lettland och Keep Saint-Petersburg Tidy från Ryssland. Keep Baltic Tidy är medlem i nätverket Baltic 21 som sorterar under organisationen Council of the Baltic States (CBSS). Sekretariatet för nätverket Keep Baltic Tidy finns växelvis i Sverige och Finland, år 2015 fanns det i Sverige. Nätverkets årliga träff anordnades i Tallinn

15–16.10. Officiella representanter vid sammankomsten var generalsekretären och styrelsens ordförande och även projektledaren var med och kartlade idéer för gemensamma projekt.

Itämeriviestijät (Östersjökommunikatörerna)

Östersjökommunikatörerna är ett nätverk av kommunikationsproffs som jobbar med Östersjön. I nuläget hör cirka 50 olika instanser till nätverket: forskningsinstitut, statliga myndigheter, privata stiftelser och organisationer, ministerier och förvaltning samt enskilda projekt. Informatören representerar föreningen i nätverket.

Pro Skärgårdshavet

Inom ramen för programmet Pro Skärgårdshavet samarbetar över 100 aktörer från frivilligorganisationer till storföretag inom sju olika arbetsgrupper för att förbättra kustens och vattnens tillstånd. Alla som är intresserade av vattnens tillstånd i landskapet kan delta. I sin verksamhet följer programmet principerna för enhetlig användning och vård av kustområden (ICZM). Föreningen deltog under 2015 när Pro Skärgårdshavets temagrupp för miljömedvetenhet och miljöfostran samlades.

Segling och Båtsport i Finland rf

HSR rf ingick ett samarbetsavtal med Segling och Båtsport i Finland rf 17.5.2013. Samarbetet är fortlöpanande och avtalet uppdateras årligen. Syftet med avtalet var att effektivisera organisationernas gemensamma verksamhet, göra arbetsfördelningen tydligare och främja en ändamålsenlig resursanvändning och informationsgång organisationerna emellan. Distriktschefen för Insjöfinland Eeva Taimisto deltar i Segling och Båtsport i Finlands hamnkommittés arbete.

Fyrpartssamarbetet mellan HSR rf, Segling och Båtsport i Finland rf, Finnboat rf och Finlands Sjöräddningssällskap rf

Både serviceutbudet för och informationen till båtfararna har varit splittrade och genom ett tätare samarbete ville branschorganisationerna nu säkerställa att man inte behöver ödsla extra tid på att söka fram olika typer av information om båtlivets delområden. Organisationerna ville också intensifiera sitt samarbete när det gäller intressebevakningen och föra en bredare diskussion om gemensamma ställningstaganden. Samarbetsavtalet undertecknades och offentliggjordes på Helsingfors båtmässa 6.2.2015.

Sjöfartsdelegationens sektion för båtliv

Sektionen för båtliv samlar kompetens inom sjöliv och sjösäkerhet. Sektionen fungerar som ett samarbetsorgan och diskussionsforum för myndigheter, industrin, handeln och andra intressentgrupper. Sektionen möjliggör diskussion om allt från båtteknik till utbildning och allmän säkerhet till sjöss. Organisationssekreteraren representerar föreningen i sektionen.

Skärgårdshavets hamnarbetsgrupp

Skärgårdshavets hamnarbetsgrupp som sammankallades av Sjöbjörnarna hade som mål att klarlägga behoven av och möjligheterna till ett intensifierat samarbete mellan Skärgårdshavets båtklubbar och andra båtrelaterade aktörer. Föreningen representerades av generalsekretären. Övriga deltagare var Forststyrelsen, Egentliga Finlands förbund och båtklubbarna i området. Arbetsgruppen slutförde sitt arbete i april 2015.

HELCOM

Håll Skärgården Ren rf deltog i HELCOMs arbete med att utarbeta en verksamhetsplan för den lokala nedskräpningen av Östersjön. Målet med verksamhetsplanen är att nedskräpningen av Östersjön ska minska avsevärt fram till år 2025. HSR rf har sakkunskap när det gäller nedskräpning av havet, bland annat via projekten MARLIN och Snygg Beach.

Föreningarna och stiftelsen för rekreationsområden

I Insjöfinland bedriver HSR rf ett nära samarbete med föreningarna för Saimens och Päijännes rekreationsområden och med stiftelsen för Södra Karelens rekreationsområden. I enlighet med serviceavtalen underhåller föreningen de utfärdshamnar som aktörerna i fråga äger. Uthyrningen av stugorna på Rokansaaris rekreationsområde, som ägs av Saimens rekreationsområdesförening, sköts genom föreningens försorg.

Frivillig räddningstjänst

Håll Skärgården Ren rf godkändes som medlem av Frivilliga räddningstjänsten 17.11. Frivilliga räddningstjänsten (Vapepa) är en stödorganisation för alla myndigheter. Frivilliga räddningstjänstens verksamhet är en frivillig, organiserad och utbildad medborgarverksamhet som fungerar oegennyttigt och stöder myndigheterna. Frivilliga räddningstjänsten är en sammanslutning av organisationer och samfund.

Kommuner och städer

HSR rf sköter kommunernas och städerna utfärdshamnar i enlighet med serviceavtalen. Med Jyväskylä stad har föreningen ingått ett avtal om att en separatsamling ska genomföras vart tredje år.

Övrigt samarbete

Föreningen samarbetar med båtsällskap genom att bl.a. tala vid deras evenemang och berätta om föreningens verksamhet och skola båtfarare mot ett miljögygnsamt båtfarande.

I Insjöfinland bedriver föreningen samarbete med sjöräddningssällskapen och Kallaveden Kalastajat ry när det gäller underhållet av utfärdshamnar.

Därtill har Håll Skärgården Ren rf en representant i Södra Savolax delegationen för avfallsfrågor och i samarbetsgruppen för miljöfostran.

SPONSORERNA

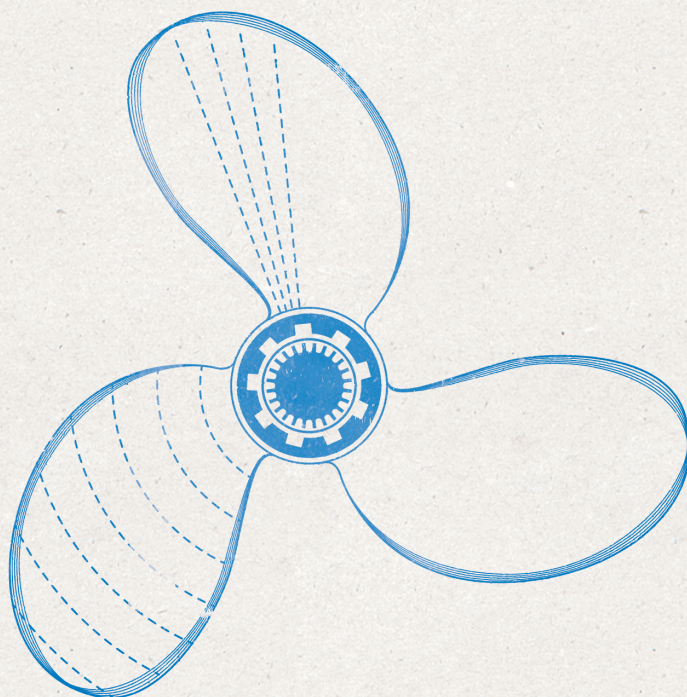
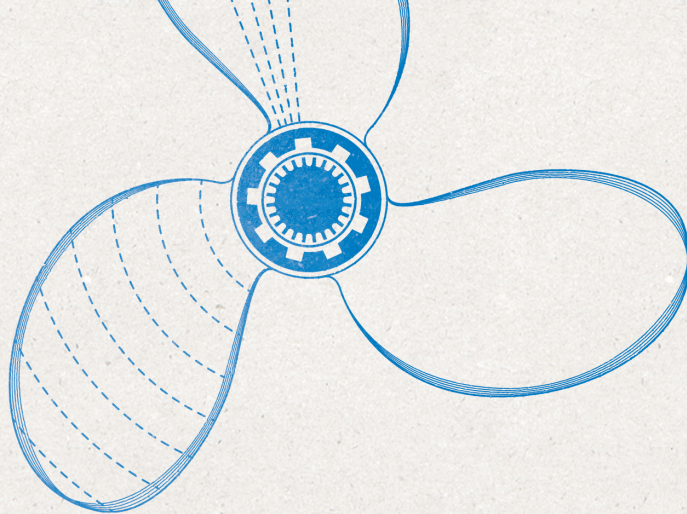
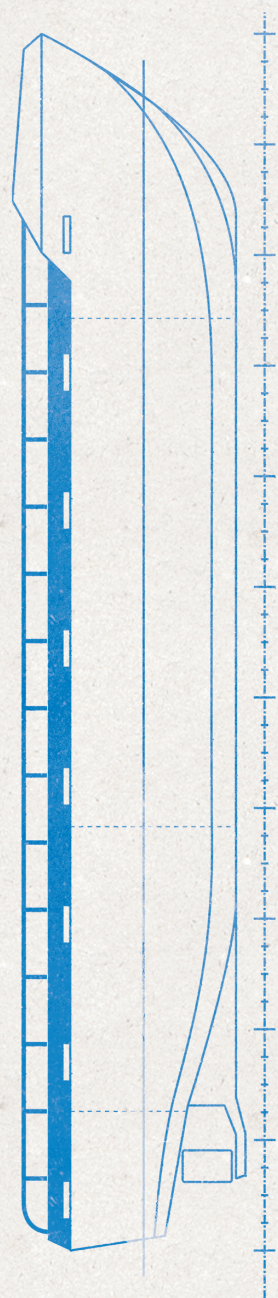
Huvudsponsorer

Sponsorer

TACK!

Häll Skärgården Ren rf
Puolalagatan 1
20100 Åbo
tfn. 02 274 5500
salle@pssry.fi

Insjöfinlands regionkontor
Schaumanintie 5
57230 Nyslott
tfn. 015 514 648
roope.jarvisuomi@pssry.fi

www.hallskargardenren.fi

